

La via verda del Carrilet

Els terrenys de l'antic traçat del Carrilet de la Cava esdevindran una nova via verda que, des de Tortosa, amb el temps, donarà continuïtat a la de la Vall de Safan fins al delta de l'Ebre. Tal ha estat l'acord mitjançant el qual ADIF, propietari de les infraestructures ferroviàries espanyoles actives o en desús, arrenda els terrenys al Consell Comarcal del Baix Ebre, que serà qui habilitarà el nou equipament d'esbarjo.

Josep Bayarri Raga,
periodista

Per ara la nova via verda no arribarà encara fins al final, ja que el tram arrendat només suposa 7 quilòmetres, entre la rotonda inici de l'autovia de l'Aldea (vora l'antiga fàbrica d'Anguera) i el pont de l'autopista (2 quilòmetres sobre d'Amposta), tot seguint el canal de l'esquerra. La resta fins al passeig de Ribera de Tortosa ja funciona per l'anomenat camí del Mig. Es continuarà negociant per donar continuïtat a la via verda del Carrilet fins al final. Aquesta entrada en servei per etapes no és nova. Quan es va construir el trenet ja es va inaugurar per trams; el primer, entre Tortosa i Amposta, el 1926, i el segon fins a la Cava, un any després. Per cert, un dels impulsors més actius de l'obra fou l'aleshores alcalde de Tortosa Joaquín Bau Nolla, durant un temps venerat i ara condemnat a l'ostracisme, i també l'alcalde d'Amposta Joan Palau Miralles, assassinat pels anarquistes el 1936. *Sic transit gloria mundi.*

El Carrilet de Tortosa a la Cava fou un dels elements més emblemàtics del territori i suposà una obra cabdal per al desenvolupament del Delta transportant persones i mercaderies i va substituir els lents vapors. Amb 27 quilòmetres de recorregut unia el centre de Tortosa amb els pobles riberencs, el que ara es diu el Delta, però, fins fa mig segle, sempre havia estat la ribera. Les vies arribaven al pont del tren pel que avui és l'avinguda de la

La màquina del Carrilet de 1911 llueix al parc tota la seua elegància després de l'acurada restauració de fa dos anys.

Generalitat i el despatx de venda de bitllets estava tocant al bar La Ribera. El tren que sortia a darrera hora del matí tallava una hora els carrers Marquès de Bellet, Comte de Bañuelos, Rosselló i Lamote de Grignon. Altres trens sortien des de l'estació terminal de la qual avui resta l'edifici. La via del Carrilet seguia pel voral de la carretera fins al pas a nivell del canal i d'allí en avall vora el canal. Hi havia baixadors a Santa Càndida, Soldevila, Campredó, Font de Quinto, Amposta, la Canyada, Mas d'Avall, Lligallo, Jesús i Maria, Sant Jaume, l'església i l'estació final a la Cava.

A mitjans dels seixanta la manca de modernització feu que el Carrilet esdevingués deficitari i l'empresa propietària (FESA) el va cedir a l'Estat (FEVE). El Carrilet de la Cava, però, s'hauria pogut salvar; de fet, els treballadors i el darrer administrador consideraven que el mitjà era

procés de degradació que portaria a la clausura el 1967. Van seguir uns anys d'abandonament com si se'n volgués oblidar l'existència considerant-lo una història obsoleta. Mentre, la locomotora de vapor del primer comboi instal·lada al parc de Tortosa, sense cap protecció, sofria un greu procés de degradació, fins i tot amb la desaparició d'alguns elements de l'enginy. Hi havia, però, un grup d'irreductibles, entre els quals hi ha antics treballadors i veïns de Deltebre, defensors del tren i del que significà per a les terres baixes de l'Ebre. Fa vint anys començà un moviment per recuperar-ne la memòria: es va fundar l'Associació d'Amics del Carrilet; es creà un arxiu sobre la seua història, i es procedí a la restauració de la locomotora. Paral·lelament, la cançó del Carrilet, composta per Josep

Bo a mitjans dels setanta, recuperada i popularitzada per Arturo Gaya i el grup Quico, el Célio... esdevingué un himne de la gent del Delta. Ara, la via verda del Carrilet serà un nou element de recuperació de la memòria d'aquest tren.

Personalment, mai podré oblidar que, sent encara un jovenet, vaig guanyar el premi Manuel Brunet de periodisme amb un reportatge treball titulat *Un ferrocarril de los tiempos heroicos*. Era un treball sobre el Carrilet i la seua història, amb referències al precedent del vaporet *Anita*. Tot plegat, una aproximació literària a la vida dels pobles riberencs. El premi es va atorgar el 6 de gener de 1966, juntament amb el premi Nadal de novel·la. Fou publicat a la revista *Destino* (núm. 1485, 22 de gener de 1966, pag. 12 i sg.). ■

CONSULTES EXTERNES / URGÈNCIES / SALA DE PARTS / HOSPITALITZACIÓ / QUIRÒFANS / PROVES DIAGNÒSTIQUES I TERAPEÚTIQUES

 Clínica Terres de l'Ebre
TORTOSA

Atenció sanitària,
propera i accessible

Pl. de Joaquim Bau, 6-8 43500 Tortosa
clínicaortosa@grupsagessa.cat
977 588 200

Reserva de visites: 977 588 205

Atenció personalitzada per
a mútues i particulars de
les Terres de l'Ebre, el Baix

A Tortosa des de 1945
Sempre al teu servei

